

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
Науково – методичний центр

***ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ  
ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОЇ  
ТА НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ***

Методичні рекомендації

м. Мелітополь

2017

УДК 002.2(07)

3-14

Друкується за рішенням науково – методичної ради Таврійського державного агротехнологічного університету  
від 19 грудня 2017 р., протокол № 4

Укладачі:

Малюта С. І. – канд. техн. наук, доцент кафедри Цивільної безпека, Таврійський державний агротехнологічний університет.

Ломейко О. П. - канд. техн. наук, проректор з науково – педагогічної роботи, Таврійський державний агротехнологічний університет.

Рецензенти:

Білоцька О. М. – директор наукової бібліотеки, Таврійський державний агротехнологічний університет.

Загорко Н. П. – канд. техн. наук, завідувач кафедри Обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю.Ялпачика, Таврійський державний агротехнологічний університет.

Загальні вимоги до оформлення наукової та навчально-методичної літератури : методичні рекомендації для науково – педагогічних працівників / ТДАТУ ; уклад. С. І. Малюта, О. П. Ломейко. – Мелітополь, 2017. –72 с.

Методичні рекомендації розроблені на основі законодавчих актів України про видавничу діяльність, нормативно - правових документів Міністерства освіти і науки України, державних стандартів України, інших нормативних документів. Рекомендації надають загальну інформацію щодо оформлення та підготовки до друку різноманітних видань: підручників, посібників, монографій, довідників, текстів лекцій, методичних вказівок і т.п.

Методичні рекомендації можуть бути корисні науково – педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам та іншим авторам.

УДК 002.02  
© Таврійський державний  
агротехнологічний  
університет, 2017

## ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА .....	4
1. Класифікація видань .....	5
2. Терміни та поняття .....	7
3. Оформлення вихідних відомостей... ..	9
4. Оформлення надвипускних та випускних даних.....	19
5. Список використаних джерел... ..	24
6. Додатки... ..	25

## ПЕРЕДМОВА

Одним із шляхів вирішення пріоритетних завдань розвитку ТДАТУ, відповідно до «Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах», є організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки вищої школи через засоби масової інформації та мережу Інтернет.

Оприлюднення результатів наукової, науково-технічної та навчально-методичної роботи викладачів університету через друковані видання залишається пріоритетним над електронними. Високі показники видавничої діяльності професорсько-викладацького складу навчального закладу свідчать про вагомі наукові та навчально-методичні результати роботи автора, проте видані матеріали повинні відповідати сучасним вимогам. З метою надання допомоги викладачам у підготовці таких видань та підвищення якості видавничої діяльності і розроблені методичні рекомендації щодо структури, змісту та обсягів наукових та навчальних видань.

При їх укладанні були використані законодавчі акти України про видавничу діяльність, нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України, державні стандарти України, нормативні документи Вищої атестаційної комісії України, інші видання.

Сподіваємось, що запропоновані державні документи та поради будуть корисними як для молодих, так і для досвідчених авторів, а також для всіх, хто цікавиться питаннями підготовки і оприлюднення результатів наукової та навчально-методичної роботи.

## 1. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДАНЬ

У відповідності з ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» за інформаційними ознаками встановлені наступні види неперіодичних видань:

**монографія** – наукове книжкове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи декільком авторам;

**автореферат дисертації** – наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня;

**підручник** – навчальне видання з систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі та офіційно затверджене як таке;

**навчальний посібник** – навчальне видання, що доповнює або частково/повністю замінює підручник та офіційно затверджене як таке;

**навчально-наочний посібник** – навчальне видання, яке містить ілюстративно - наочні матеріали, що сприяють вивченню і викладанню дисципліни, засвоєнню їх змісту;

**навчально-методичний посібник** - навчальне видання з методики викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або з методики виховання;

**методичні рекомендації (методичні вказівки)** – навчальне або виробничо - практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни, роду практичної діяльності, з методикою виконання окремих завдань, певного виду робіт, а також заходів;

**курс лекцій** – навчальне видання певного викладу тем навчальної дисципліни, визначених програмою;

**текст лекцій** – навчальне видання викладу матеріалу певних розділів навчальної дисципліни;

**конспект лекцій** – навчальне видання стислого викладу курсу лекцій або окремих розділів навчальної дисципліни;

**навчальна програма** – навчальне видання, що визначає зміст, обсяг, а також порядок вивчення і викладення певної навчальної дисципліни чи її розділу;

**словник** – довідкове видання впорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними;

**хрестоматія** - навчальне видання літературно-художніх, історичних, наукових, мистецьких чи інших творів або їх частин, які є об'єктом вивчення певної навчальної дисципліни або виховання особистості відповідно до офіційно затвердженої навчальної програми (різновид - книга для читання);

**енциклопедія** - навчальне видання довідкового характеру, яке містить упорядкований перелік відомостей, сукупність наукових знань з широкого кола питань. Популярність викладу, розрахована на широке коло читачів, має поєднуватися з науковою чіткістю та логікою викладання матеріалу, без авторського тлумачення. Неприпустиме недбале, наближене, однобічне висвітлення явищ і фактів. Цим енциклопедії відрізняються від інших видів наукових видань, у яких такі матеріали можуть наводитися в авторській концепції. Мові енциклопедії властиві стислість, чіткість, лаконічність формулювань, уникнення вузькофахових термінів, професійних жаргонізмів, розмовних і просторічних слів, вставних слів і зворотів, емоційно забарвлених оцінок, надмірної кількості скорочень. ;

**довідник** - навчальне видання довідкового характеру, яке містить упорядкований предметний матеріал, узагальнені, стислі відомості з певних галузей науки, професій тощо.

## 2. ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

ДСТУ 4861:2007 "Видання. Вихідні відомості" встановлює наступні терміни та визначення понять:

**вихідні відомості** - сукупність даних, які характеризують видання та призначені для інформування користувачів, бібліографічного оброблення і статистичного обліку;

**титульний аркуш** - початковий(-ові) книжковий/журнальний аркуш(і) видання, що містить вихідні відомості, які дозволяють ідентифікувати та відрізнити це видання від усіх інших;

**титульна сторінка** - лицьовий бік титульного аркуша - сторінка, що є носієм основних вихідних відомостей видання: надзаголовкових даних, імені (імен) автора(-ів), назви, підзаголовкових даних, вихідних даних;

**зворот титульного аркуша** - зворотний бік титульного аркуша - сторінка, на якій розміщують елементи вихідних відомостей видання: шифр зберігання видання, макет анотованої каталожної картки чи реферат, знак охорони авторського права, ISBN тощо;

**суміщена титульна сторінка** - перша сторінка видання з текстом, над яким розміщують сукупність вихідних відомостей, що зазвичай наводять на титульній сторінці;

**надзаголовкові дані** - складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на титульній сторінці над іменем автора(-ів) і назвою;

**підзаголовкові дані** - складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на титульній сторінці під його назвою;

**вихідні дані** – складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана в нижній частині титульної сторінки;

**випускні дані** - складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана на останній сторінці;

**надвипускні дані** - складова частина вихідних відомостей видання, розміщувана безпосередньо над випускними даними;

**паралельне видання** - видання, випущене поряд з іншим, ідентичним за змістом й оформленням, але, на відміну від нього, іншою мовою;

**повторне видання** - видання, що вже випускалося раніше у світ (перевидання, передрук);

**перевидання** - повторне видання зі змінами чи без них, випущене знову тим самим видавцем;

**передрук** - повторне видання, текст якого надруковано за яким-небудь попереднім виданням, випущеним іншим видавцем;

**серійне видання** - видання, що є частиною серії; її окремий випуск..

### **3. ОФОРМЛЕННЯ ВИХІДНИХ ВІДОМОСТЕЙ**

Як правило, вихідні відомості друкованих видань розміщують на трьох сторінках:

- титульна сторінка – перша сторінка титульного аркуша;
- зворот титульного аркуша – друга сторінка титульного аркуша;
- остання сторінка – третя сторінка обкладинки.

#### **3.1. Оформлення титульної сторінки**

Титульна сторінка друкованого видання повинна містити наступну інформацію:

- надзаголовкові дані;
- відомості про автора (- ів);
- назву видання;
- підзаголовкові дані.

##### **Надзаголовкові дані.**

Надзаголовкові дані - це елемент вихідних відомостей, які розміщують у верхній частині титульного аркуша над прізвищем автора і назвою видання. У них міститься інформація щодо назви установи, від імені якої випускається видання. Назву установи, від імені чи за участю якої випускають видання, подають в офіційно встановленій формі.

##### **Позначення авторів видання.**

Імена одного, двох, трьох авторів у виданні розміщують на титульній сторінці перед назвою видання.

Ім'я автора подають у називному відмінку. Після імені автора дозволено подавати відомості про його вчений ступінь, вчене звання тощо.

У колективній праці імена авторів зазначають у прийнятій ними послідовності.

Порядок зазначення авторів на титулі (в один, два, або три рядки)

залежить від побажань авторів. Краще, коли їхні прізвища подаються за алфавітом. Часто першим автором стає старший за посадою, або той, хто написав більший обсяг тексту тощо.

*Ім'я автора повторюють і на інших елементах видання: обкладинці, суперобкладинці, палітурці та корінці обкладинки чи палітурки.*

*На титулі та обкладинці можна зазначати прізвища лише трьох авторів.*

*Якщо кількість авторів чотири і більше - повний перелік усіх авторів, із зазначенням внеску кожного в написання конкретних розділів, параграфів чи сторінок, подається на звороті титулу. У збірнику творів із загальною назвою імена кількох (багатьох) авторів зазначають у змісті.*

У збірнику творів кількох авторів без загальної назви ім'я кожного автора наводять на титульній сторінці перед назвою його твору.

#### **Назва видання.**

Назву видання надають у тому вигляді, в якому її подано або затверджено автором чи видавцем. Не дозволяється випускати видання без назви.

Назву видання зазначають на титульній сторінці, а також у надвипускних даних.

*Назви навчальних видань мають відповідати назвам нормативних дисциплін чи дисциплін за вибором, що вивчаються в навчальному закладі.*

Назву на корінці обкладинки чи палітурки дозволено (за узгодженням з автором) скорочувати (відсікати останні слова, вилучати слова із середини), уникаючи перекручування.

Назву треба відокремлювати за допомогою засобів вирізнення (шрифтом, фарбою тощо) серед інших вихідних відомостей.

### **Підзаголовкові дані.**

Підзаголовкові дані - це елемент вихідних відомостей, які вміщують на титульному аркуші під назвою видання і над вихідними даними. Підзаголовкові дані розміщують на титульній сторінці під назвою.

У книжковому виданні підзаголовкові дані різноманітні. Їх перелік може мати такий ряд (курсивом виділено можливий варіант тексту підзаголовкових даних):

- відомості про вид видання, наприклад, *монографія*;
- відомості про черговість видання (*друге видання, перероблене й доповнене*);
- про затвердження видання як підручника, навчального посібника, офіційного видання;
- ім'я укладача (*упорядник І.І. Петренко*);
- відомості про мову оригіналу та ім'я перекладача (*переклад з англійської І. М. Шевчука*);
- відомості про загальну кількість томів багатотомного видання та порядковий номер тому (*зібрання творів у 12 томах. Том. 2*);
- відомості про місце і дату проведення конференції, симпозіуму, матеріали яких об'єднані в даному збірнику (*Львів, 20-23 жовтня 2017 року*);
- відомості, що пояснюють чи уточнюють назву;
- відомості про читацьку адресу та призначення видання.

### **Вихідні дані**

**Вихідні дані** - це елемент вихідних відомостей, які сповіщають про місце, назву видавництва чи ім'я видавця та рік випуску видання. Їх уміщують у нижній частині лицьової сторінки титульного аркуша.

Вихідні дані містять:

- місце випуску видання;

- найменування (ім'я) видавця;
- рік випуску видання.

Вихідні дані наводять у встановленій стандартом послідовності. Місцем випуску видання вважається місцезнаходження видавця. Місце випуску видання дозволено не наводити, якщо воно є частиною назви видавця.

Назву (ім'я) видавця наводять у формі, встановленій під час його реєстрації (у повній або скороченій формі). Організаційно - правову форму (її аббревіатуру) видавця перед його назвою дозволяється не наводити.

Найменування організації - видавця також можна не наводити, якщо воно збігається із зазначеним у надзаголовкових даних.

У вихідних даних необхідно подавати повне найменування (організаційно - правову форму та назву) видавця - юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові видавця - фізичної особи.

Рік випуску видання позначають арабськими цифрами без слова «рік» чи його скорочення «р.» і він має відповідати року виходу у світ тиражу.

### 3.2. Оформлення звороту титульного аркуша

В навчальних виданнях на звороті титульного аркуша у вказаній послідовності наводять наступні відомості:

- шифр зберігання видання (УДК, авторський знак);

*Постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 177 використання бібліотечно - бібліографічної класифікації (ББК) припинено.*

- відомості про авторів, співавторів видання;
- відомості про затвердження чи рекомендування (або схвалення) подають у тій формі, яка зазначена в офіційному рішенні;
- відомості про укладачів, наукових, відповідальних редакторів, рецензентів;
- анотована каталожна картка;
- міжнародні стандартні номери видань (ISBN);
- знак охорони авторського права ©.

#### **Шифр зберігання видання**

*Шифр зберігання видання* - це умовне позначення кодів, які складаються із класифікаційного індексу Універсальної десятикової класифікації (УДК) та авторського знака, що наводять у встановленій стандартom послідовності. Авторський знак подають під першою цифрою класифікаційного індексу УДК.

*Універсальна десятикова класифікація (УДК)* — бібліотечна класифікація документів, що широко використовується у світі для систематизації творів науки, літератури і мистецтва, періодичного друку, різних видів документів і організації картотек. Основні розділи УДК мають таке позначення:

- 0** Загальний відділ
- 1** Філософія. Психологія
- 2** Релігія. Теологія

3 Суспільні науки

4 (вільний)

5 Математика. Природничі науки

6 Прикладні науки. Медицина. Техніка. Сільське господарство

7 Мистецтво. Архітектура. Ігри. Спорт

8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство

9 Географія. Біографії. Історія

Класифікаційний індекс УДК знак визначають за відповідними таблицями. Шифр зберігання видання розміщують у верхньому лівому куті титульного аркуша.

**Авторський знак** - це умовне позначення прізвища автора, або прізвища першого автора, або першого слова заголовка видання і двозначного числа (від 01 до 99), яке відповідає першим двом літерам прізвища автора книги чи назви видання (якщо книгу писав колектив авторів).

Авторський знак — один з основних елементів вихідних відомостей друкованого видання, введений відомим фахівцем бібліотечної справи Любов'ю Хавкіною у 1916 році. Складається з букви та двох цифр. Літера — перша літера прізвища автора або назви книги. Цифри визначаються за спеціальними авторськими таблицями, в яких кожній послідовності з декількох перших літер прізвища автора чи назви книги (якщо авторами книги є більш ніж три людини, або авторів немає) відповідає двозначне число

Місце розміщення авторського знака - лівий кут звороту титульного аркуша. Між буквою і числом не проставляють будь - яких знаків чи проміжків. Винятком є лише букви З, І, О, Ч, схожі з цифрами три, один, нуль, чотири. Між цими буквами і числом ставиться маленька риска (знак переносу, дефіс, але не тире), наприклад: 0-54, 3-23, 1-30, 4-14.

### ***Відомості про авторів, співавторів видання***

На звороті титульного аркуша подають відомості про авторів або співавторів видання, якщо їх чотири та більше. Імена співавторів зазначають за

формою "ініціали, прізвище" та наводять у зазначеній ними самими послідовності після слів "Автори", "Авторський колектив" тощо. Після імені автора дозволено подавати відомості про його вчений ступінь, вчене звання тощо.

#### ***Відомості про затвердження чи рекомендації (або схвалення)***

На звороті титульного аркуша розміщують відомості про затвердження чи рекомендації (або схвалення) підручника/навчального посібника. Ці відомості надаються у тій формі, яка зазначена в офіційному рішенні відповідного міністерства, іншого органу виконавчої влади або Вченої ради університету.

#### ***Відомості про укладачів, наукових, відповідальних редакторів, рецензентів***

На звороті титульного аркуша розміщують також відомості ***про укладачів, перекладачів, авторів вступної статті, передмови і коментарів, наукових, відповідальних редакторів, членів редакційної колегії, рецензентів, інших осіб, які брали участь у створенні видання.*** Перед іменами зазначених вище осіб подають слова, що визначають характер виконаної ними роботи («Укладач...», «Художник...», «Переклав з німецької...». «Автор вступної статті, коментарів...» тощо).

#### **Анотована каталожна картка**

***Макет анотованої каталожної картки (макет картки)*** є основою для створення бібліографічного повідомлення про видання в різноманітних інформаційних масивах. За його допомогою прискорюється опрацювання видань у бібліотеках, книгарнях і, таким чином, скорочується термін потрапляння видання до читача. Читач за систематичним каталогом (картотекою) швидше дізнається про появу книги у бібліотеці (книгарні), а за анотацією має змогу ознайомитися з її змістом. Макет картки розміщують у нижній частині звороту титульного аркуша - перед ISBN і знаком охорони авторського права - ©.

Макет анотованої каталожної картки не наводиться у виданнях малого обсягу (методичні рекомендації, вказівки, програми курсу), малоформатних, мініатюрних.

***Склад макета картки.***

Макет картки містить бібліографічний запис, який складається із заголовка бібліографічного запису, бібліографічного опису видання, анотації, авторського знака і класифікаційного індекса УДК, (рисунок 1, 2).

Для складання макета картки застосовують такі кеглі й накреслення шрифтів:

- заголовок бібліографічного запису (прізвище та ініціали автора), а за його відсутності - перше слово назви - кегль 10 жирний (напівжирний);
- авторський знак - кегль 10 світлий;
- бібліографічний опис - кегль 10 світлий;
- ISBN - кегль 10 світлий;
- текст анотації - кегль 8-9 світлий;
- класифікаційний індекс УДК- кегль 8 жирний (напівжирний).

**Правова** культура і громадянське суспільство в Україні: стан і перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук, конф., м. Харків, 12 жовт. 2007 р. / за ред. Ю. П. Битяк та ін. - Х. : Право, 2007. - 214 с.  
ISBN 978-966-458-043-1

У збірнику наукових праць розкрито сутність понять правової науки. Визначено шляхи створення правової освіти та правового виховання для формування особистості громадянина України.

Розраховано на наукових працівників, викладачів і студентів вузів.

**УДК 340.11(477)**

Рисунок 1 – Приклад оформлення анотованої каталожної картки під назвою

**Сіренко Н. М.**

C40 Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України :  
монографія / Н. М. Сіренко. - Миколаїв : МНАУ, 2012.-416 с.  
ISBN 978-966-8205-59-0

У монографії комплексно розглядається система управління стратегією  
інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України.

Для наукових працівників, викладачів і студентів аграрних вузів.

**УДК 330.341.1:338.432(477)**

Рисунок 2 – Приклад оформлення анотованої каталожної картки під  
автором

*Авторський знак* у макеті анотованої каталожної картки треба розміщувати на рівні другого рядка бібліографічного опису, класифікаційний індекс УДК - після анотації, праворуч.

*ISBN* - скорочена назва *Міжнародного стандартного номера книги* (International Standard Book Number). ISBN є унікальним ідентифікатором книжкової продукції і використовується у більш ніж 140 країнах світу. ISBN проставляється у книгах, брошурах, електронних виданнях, виданнях для сліпих. ISBN супроводжує видання, починаючи з моменту їхнього виготовлення.

Міжнародний стандартний номер книги складається з абrevіатури ISBN і (після проміжку) тринадцяти арабських цифр (тринадцята, контрольна цифра, може бути римською цифрою X), які розділяються між собою дефісом на п'ять груп.

Міжнародний стандартний номер книги наводять у макеті анотованої каталожної картки після бібліографічного опису і повторюють у лівому нижньому

куті звороту титульного аркуша.

**Анотація** в макеті анотованої каталожної картки. Після бібліографічного запису в макеті анотованої каталожної картки наводять анотацію.

Анотація - це коротка характеристика тематичного змісту видання (твору), його соціально-функціонального і читацького призначення, форми, виду та інших особливостей. У макеті анотованої каталожної картки анотація має складатися із 10-12 рядків обсягом не більше 500 друкованих знаків і лаконічно розкривати зміст видання.

### **Знак охорони авторського права**

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» знак охорони авторського права (*копірайт*) сповіщає про авторське право на твір фізичної або юридичної особи. Авторське право на твір виникає за фактом його створення. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Знак охорони авторського права складається з трьох елементів:

- латинська літера «С», обведена колом - © ;
- ім'я особи, що має авторське право;
- рік першої публікації твору (без слова «рік» чи скорочення «р.»).

Наприклад:

© Волох А.М., 2017

**Мова елементів** знака охорони авторського права має відповідати мові вихідних відомостей видання. Ім'я (назву) правовласника - видавця подають іншою мовою лише у випадку, якщо таку форму встановлено під час реєстрації видавця.

У виданні твору, написаному великою кількістю авторів (більше чотирьох), після знака охорони авторського права позначають перших трьох авторів із додаванням слів «та ін. ». Наприклад:

© Загорко Н.П., Прісс О.П., Сердюк М.Є. та ін., 2017

Якщо автор твору створював його у порядку виконання службових обов'язків (робочі програми, курси лекцій, методичні вказівки, патенти та ін.), виключні авторські права на цей твір належать роботодавцю (якщо інше не передбачено в договорі між ним та автором).

## 4. ОФОРМЛЕННЯ НАДВИПУСКНИХ ТА ВИПУСКНИХ ДАНИХ

### 4.1. Надвипускні дані

**Надвипускні дані** - це частина вихідних відомостей, що розміщують над випускними даними на останній сторінці, які містять повтор основних відомостей (про автора, назву видання, підзаголовкові дані) з титульної сторінки, а також відомості про редакційно-видавничих фахівців.

Надвипускні дані складаються з таких відомостей про книгу:

- вид видання за цільовим призначенням;
- прізвище, ім'я та по батькові автора (авторів) у повній формі;
- назва видання;
- підзаголовкові дані;
- відомості про редакційно-видавничих фахівців.

#### **Види видань.**

За цільовим призначенням, згідно ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять», розрізняють наступні види видань:

- **офіційне видання** - видання матеріалів інформаційного, нормативного чи директивного характеру, що публікується від імені державних органів, відомств, установ чи громадських організацій;
- **наукове видання** - видання результатів теоретичних і (чи) експериментальних досліджень, а також підготовлених науковцями до публікації пам'яток культури, історичних документів та літературних текстів;
- **науково-популярне видання** - видання відомостей теоретичних та (чи)

експериментальних досліджень в галузі науки, культури і техніки, викладених у формі, зрозумілій читачам-нефахівцям;

- **науково-виробниче видання** - видання відомостей результатів теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також конкретних рекомендацій щодо їх впровадження у практику;
- **виробничо-практичне видання** - видання відомостей з технології, техніки й організації виробництва, а також інших галузей суспільної практики, призначене фахівцям певного профілю та відповідної кваліфікації;
- **нормативне виробничо-практичне видання** - видання норм, правил і вимог з конкретних сфер виробничо-практичної діяльності;
- **виробничо-практичне видання для аматорів** - видання відомостей з технології, техніки та організації виробництва, окремих його галузей, а також інших сфер суспільної практики, викладених у формі, зрозумілій читачам-нефахівцям
- **навчальне видання** - видання систематизованих відомостей наукового або прикладного характеру, викладених у зручній для вивчення і викладання формі;
- **громадсько-політичне видання** - видання твору громадсько - політичної тематики;
- **довідкове видання** - видання коротких відомостей наукового чи прикладного характеру, розміщених у порядку, зручному для їх швидкого пошуку, не призначене для суцільного читання;
- **видання для організації дозвілля** - видання популярно викладених загальнодоступних відомостей щодо організації побуту, дозвілля, різноманітних форм самодіяльної творчості, різних видів захоплень;
- **рекламне видання** - видання відомостей щодо виробів, послуг, заходів, культурно-історичних об'єктів, творчих колективів тощо, у формі, яка привертає увагу, сприяє реалізації товарів і послуг, запрошує до ознайомлення чи відвідування;

- **літературно-художнє видання** - видання твору художньої літератури.

### ***Ім'я автора (авторів)***

Ім'я автора, (авторів) у повній формі подають після виду видання. У моновиданні зазначають псевдонім чи повну форму імені автора, тобто прізвище, ім'я та по батькові автора у повній формі чи тільки ім'я (якщо по батькові не прийнято) індивідуального автора (чи авторів). Прізвище автора виділяють засобами виділення (жирний, напівжирний шрифт, курсив, великими літерами). Імена усіх авторів книги подають у надвипускних даних, якщо їх не більше трьох. Якщо авторів чотири і більше - додають до імен трьох авторів слова "та ін."

Ім'я іноземного автора у перекладному виданні стандарт вимагає подавати в максимально повній формі.

Після назви видання в підзаголовкових даних подають у повній формі імена (прізвище, ім'я, по батькові) **укладачів**, якщо їх не більше трьох, іменам укладачів має передувати слово "Укладачі" зі знаком "двокрапка".

У роботах, виконаних колективом укладачів, у повній формі наводять імена перших трьох укладачів, долучаючи слова «та ін.».

Прізвище укладача виділяють за допомогою засобів виділення. У надвипускних даних можна подавати відомості **про осіб, які брали участь у редакційно-видавничій підготовці** видання до випуску зі словами, що відображають їхню роль у даному процесі: "Редактор", "Відповідальний за випуск". "Технічний редактор", "Художній редактор", "Коректор", "Дизайнер", "Комп'ютерне складання та верстання" тощо.

## **4.2. Випускні дані**

Випускні дані повинні містити такі відомості:

- формат книжкового видання та частка аркуша;
- обсяг видання в умовних друкованих аркушах;

- тираж;
- номер замовлення виготовлювача видавничої продукції;
- повне найменування (ім'я) та місцезнаходження видавця;
- серія, номер, дата видачі свідоцтва про внесення видавця до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції;
- повне найменування (ім'я) та місцезнаходження виготовлювача видавничої продукції;
- серія, номер, дата видачі свідоцтва про внесення виготовлювача видавничої продукції до Державного реєстру.

### **Формати книжкових видань**

В Україні формати книжкових та журнальних видань стандартизовані в ДСТУ 4489:2005, який випущений на заміну ГОСТ 5773-90.

Наприклад, формат 84×90/32 визначає розмір сторінки до обрізки 210×112,5 мм, а після обрізки 200 мм х 107,5 мм:

84×90/32 означає, що на аркуші паперу розміром 84х90 см буде розміщено 32 сторінки.

Щоб отримати 32 сторінки, коротшу сторону слід скласти учетверо (поділити на 4), а довшу увосьмеро (поділити на на 8). Виходить 210×112,5 мм.

### **Умовний друкований аркуш**

Видання (книги, брошури тощо) друкують на папері різних форматів. З метою зіставлення друкованих обсягів різноформатних видань введено загальний вимірювач - друкований аркуш формату 60х90 см. Цей формат і являє собою *один умовний друкований аркуш*. До нього прирівнюються друковані аркуші всіх інших форматів.

Для переведення фізичних друкованих аркушів в умовні необхідно обсяг видання у фізичних друкованих аркушах помножити на число, яке показує скільки умовних друкованих аркушів вміщується в одному фізичному. Таке число, різне для фізичних форматів, називається *перевіднім*

***коефіцієнтом.***

Знаючи коефіцієнти переведення фізичних друкованих аркушів усіх стандартних форматів легко підрахувати обсяг будь-якого видання в умовних друкованих аркушах, помноживши його обсяг у фізичних друкованих аркушах на перевідний коефіцієнт (таблиця 1).

***Виpusкні дані*** надаються за такою формою.

Підписано до друку 18.05.2015 р.  
Формат 60x84/16.  
Папір офсет. Друк офсет.  
Ум. друк. арк. 32,32  
Наклад 300 прим.

Видавництво та друк: "ОЛДІ – ПЛЮС"  
73033, м.Херсон, а/с 15  
e-mail oldi-ks@i.ua  
Свід. ХС №2 від 16.08.2000 р.

**Таблиця 1 - Коефіцієнти переведення фізичних друкованих аркушів в умовні**

Формат аркуша	Коефіцієнт переведення	Формат аркуша паперу, см	Коефіцієнт переведення
60x70	0,78	70x100	1,30
60x84	0,93	70x108	1.40
60x100	1,11	75x90	1.25
60x108	1.20	80x100	1.48
61x86	0,97	84x90	1.40
70x75	0,97	84x100	1.56
70x84	1,09	84x108	1,68
70x90	1.17	90x100	1,67

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації : Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 червня 2006 року № 422 / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: [old.mon.gov.ua /ua/ activity/63/.../normativno-pravova-baza/](http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/.../normativno-pravova-baza/)
2. Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості (ISO 8:1977, neq; ISO 1086:1991, neq; ISO 7275: 1985, neq) : ДСТУ 4861:2007. – [Чинний від 2009–01–01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2009. – 46 с. – (Національний стандарт України).
3. Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять : ДСТУ 3017:2015. – [Чинний від 2016–07–01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2016. – 34 с. – (Національний стандарт України).
4. Оформлення текстового документа до видання: рекомендації / уклад. О. Г. Пустова, О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко. – Миколаїв: МНАУ, 2013. – 76 с.
5. Загальні вимоги до змісту та оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури : методичні рекомендації для викладачів на основі чинних нормативних документів / уклад. Л. О. Котлова. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2014. – 56 с.
6. Скорочені таблиці УДК он-лайн / Книжкова палата України. – Режим доступу: <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y>
7. Хавкина Л. Б. Авторские таблицы: Двухзначные / Л. Б. Хавкина. – 24-е изд. – М.: Книга, 1986. – 21, [1] с.
8. СИБИБД. Реферат и аннотация. Общие требования (ISO 214:76): ГОСТ 7.9 – 95. – [Принят 1995-04-26]. – Минск: Межгосударственный совет по стандартизации метрологии и сертификации, 1995. – 8 с.
9. Інструкція про порядок надання міжнародного стандартного номера книги (ISBN) в Україні / Книжкова палата України імені Івана Федорова. – К.: Книжкова палата України, 2015. – 21 с.

**ПРИКЛАДИ**  
**БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ДОКУМЕНТІВ У СПИСКУ ВИКО-**  
**РИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

Книги:

*Один автор*

Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; пер. з давньогрец. Л. Звонська. – Львів : Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики ІУ-У ст.).

Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Д. Г. Коренівський. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування).

Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Н. Д. Матюх. – К. : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України).

Шкляр В. Елементал : роман / В. Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196 с. – (Першотвір).

*Два автори*

Матяш І. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397 с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична").

Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката).

Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підручник / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Львів : Растр-7, 2007. – 375 с.

*Три автори*

Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить за-втрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Р. Л. Акофф, Д. Магидсон, Г. Д. Зддисон ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – 265 с.

### *Чотири автори*

Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В. В. Вітвіцький, М. Ф. Кисляченко, І. В. Лобастов, А. А. Нечипорук. – К. : НДІ "Украгпромпромпродуктивність", 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : підручник для учнів проф.-техн. навч. закл. / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478 с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).

### *П'ять і більше авторів*

Психологія менеджмента / П. К. Власов [и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – 3-е изд. – Харків : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.

Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т. В. Бондар [та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с.

### *Без автора*

Воскресіння мертвих: українська барокова драма : антологія / упоряд. В. О. Шевчук. – К. : Грамота, 2007. – 638 с.

Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ - початку ХХ століття : антологія / упоряд. Л. Таран, О. Лагутенко. – К. : Грані-Т, 2007. – 190 с.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : зб. наук, праць / наук. ред. В. Каліущенко. – Чернівці: Рута, 2007. – 310 с.

### *Монографії, підручники, навчальні посібники*

Жигір В. Професійна педагогіка : навч. посібник / В. Жигір, О. Чернега. – К. : Кондор, 2012. – 336 с.

Козирський В. В. Електропостачання агропромислового комплексу : підручник / В. В. Козирський, В. В. Каплун, С. М. Волошин. – К. : Аграрна освіта, 2011. – 448 с.

Лимар А. О. Баштанництво України : монографія / А. О. Лимар, В. А. Лимар. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 372 с.

### *Методичні рекомендації*

Технологія переробки продукції тваринництва : метод, реком. для самост. вивчення дисципліни студ. ф-ту ТВППТ напрям підгот. 6.090102 "ТВППТ" / МНАУ ; уклад.: Л. О. Стріха, Л. В. Назаренко, О. К. Цхвітава. – Миколаїв, 2012. – 39 с.

Генетика з біометрією : робочий зошит для лаб. і самост. занять студ. напряму підготовки 6.090102 "ТВППТ" денної форми навчання / МНАУ ; уклад.: М. І. Гиль, В. П. Коваленко, І. А. Рудик [та ін.]. – Миколаїв, 2012. – 155 с.

### *Багатотомні видання*

Історія Національної академії наук України, 1941 -1945 / упоряд. Л. М. Яременко [та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. – . – (Джерела з історії науки в Україні).

Ч. 1. – 2007. – 563 с.

Ч. 2. : Додатки. – 2007. – 343 с.

Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / сост. И. В. Ковалева, Е. Ю. Рубцова ; ред. В. Л. Иванов. – Львов : НТЦ "Леонорм - Стандарт", 2005. – (Нормативная база предприятия).

Т. 1. – 2005. – 277 с.

Т.2. – 2005. – 198 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права. Особенная часть : в 6 т. – Т. 4. : Косвенные налоги / Н. П. Кучерявенко. – Харків : Право, 2007. – 534 с.

Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика : в 2-х ч. – Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – К.: НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.

### *Матеріали конференцій, з'їздів*

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників "Молодь України і аграрна реформа", м. Харків, 11-13 жовт. 2000 р. / М-во аграр. політики ; Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2000. – 167 с.

Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конференції / Держкомстат України ; Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К.: ІСОА, 2002. – 147 с.

Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. : інформ. бюлетень. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спец. вип. : 10 років АУБ).

Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук, праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. книга, 1999. – 215 с.

Ризикологія в економіці та підприємстві: зб. наук, праць за матер. міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / МОН України ; Держ податк, адмін. України. – К. : КНЕУ ; Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.

Інтеграційні процеси в економіці АПК : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р. / гол. ред. В. С. Шибанін. – Миколаїв : МНАУ, 2011. – 212 с.

### *Препринти*

Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/АГЧБ118А с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Б. А. Шиляев, В. Н. Воеводин. – Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т"; ХФТИ 2006-4).

Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / М. І. Панасюк, А. Д. Скорбун, Б. М. Сплошной. - Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7 с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

### *Депоновані наукові праці*

Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

### *Словники*

Географія : словник-довідник / авт.-уклад. В. Л. Ципін. – Харків : Халімон, 2006. – 175 с.

Тимошенко З. І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К.: Європ. ун-т, 2007. – 57 с.

Українсько-німецький тематичний словник / уклад. Н. Яцко. – К.: Карпенко, 2007. – 219 с.

Європейський Союз : словник-довідник / ред.-упоряд. М. Марченко. – 2-ге вид., оновл. – К.: К.І.С., 2006. – 138 с.

## *Атласи*

Україна : екол.-геогр. атлас / наук. ред. С. С. Куруленко ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. – К.: Варта, 2006. – 217 с.

Анатомія пам'яті: атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир, та доповн. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 218 с.

Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; пер. з ісп. В. И. Шовкун. – Харків : Ранок, 2005. – 96 с.

## *Законодавчі та нормативні документи*

Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).

Медична статистика : зб. нормат. документів / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).

Про зміни та доповнення до Положення про Реєстр платників податку на додану вартість : наказ Міністерства юстиції від 15.12.2004 № 707 / Міністерство юстиції // Пропозиція +Агрокомпас. – 2005. – № 2. – С. 12-15.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.04 р. № 637 / Кабінет Міністрів України // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. – № 5. – С. 29-44.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів " : наказ від 24.12.04 р. № 817 / Міністерство юстиції України // Бух. облік і аудит. – 2005. – № 2. – С. 3-6.

Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням від 19.04.2005 № 137 / Національний банк України // Бухгалтерія. – 2005. – № 23. – С. 11-22.

Положення про медичний огляд працівників певних категорій : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 № 45 / Міністерство охорони здоров'я України // Охорощ праці. – 2006. – № 3. – С. 2-9.

Про вибори народних депутатів України : закон України від 25.03.2004 № 1665-ІУ / Верховна рада України. – К. : Атіка, 2004. – 128 с.

Про сплату орендної плати за землю і земельного податку фізичними особами : лист Держ. податков. адміністр. України від 13.05.05 р. № 9179/7/17-2217 / Державна податкова адміністрація України // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. – № 13. – С. 33-35.

Про фіксований сільськогосподарський податок : лист Державної податкової адміністрації України від 23.12.2010 № 28601/7/15-0717ф / Державна податкова адміністрація України // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2011. – № 2. – С. 5-6.

Про встановлення строку переробки алмазної сировини на митній території України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 176-р / Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України. – № 14. – С. 3-5.

### *Стандарти*

Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (180 7000:2004, ГОТ) : ДСТУ 180 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 231 с. – (Національний стандарт України).

Якість води : словник термінів : ДСТУ 180 6107-1:2004 - ДСТУ 180 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національний стандарт України).

Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (ЕК 61010-2-020:1994, ГОТ) : ДСТУ ЕМ 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 18 с. – (Національний стандарт України).

### *Каталоги*

Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / авт.-упоряд. М. Зобків. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с.

Університетська книга : осінь, 2003 : каталог. – Суми : Унів. книга, 2003. – 11 с.

Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / И. П. Горницкая, Л. П. Ткачук. – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с.

### *Бібліографічні покажчики*

Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.

Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки : бібліогр. покажчик / уклад. Б. О. Кириць, О. С. Потлань. – Львів : Львів, держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с.

### *Дисертації*

Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. ... д-ра фіз.-мат. наук : 01.03.02 / П. П. Петров. – К., 2005. – 276 с.

### *Автореферати дисертацій*

Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування» / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20 с.

Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес, інформ. технології» / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.

### *Авторські свідоцтва*

А. с. 1007970 ССРСР, МКИ<sup>3</sup> В 25 І 15/00. Устрйоство для захвата неорієнтованих деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). - № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

### *Патенти*

Пат. 2187888 Російська Федерація, МПК<sup>7</sup>Н 04 В 1/38, Н 04 І 13/00. Приємопередаюче устрйоство / В. И. Чугаева ; заявитель и патентообладатель Воронеж, науч.-исслед. ин-т связи. - №2000131736/09; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).

### *Частина книги, періодичного, продовжуваного видання*

Кіщак І. Т. Теоретичні засади економіко-безпечної діяльності підприємств в умовах інтеграційних процесів / І. Т. Кіщак // Інтеграційні процеси в економіці АПК : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конференції, (м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р.) / МНАУ ; гол. ред. В. С. Шебанін. – Миколаїв, 2011. – С. 5-6.

Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38.

Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Т. Гранчак, В. Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14-17.

Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов - основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39-61.

Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 5. – С. 12 - 14.

Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25-29.

Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова // Банки та банківські системи. – 2007. – № 2. – С. 13-20.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша / М. Зеров // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : нариси з новітнього українського письменства. – Дрогобич, 2007. – С. 245-291.

Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайттан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Харьков, 2007. – С. 33.

Чорний Д. М. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX-початок XX ст.). – Харків, 2007. – Розд. 3. – С. 137-202.

### *Електронні ресурси*

Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III-IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. - 80 Мп / 700 МВ. – Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон, опт. диск (CD- ROM); 12 см. - Систем, вимоги : Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. - Назва з контейнера.

Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ;

ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. - (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем, вимоги : Pentium -266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windjws 98/2000/NT/XP. - Назва з титул, екрану.

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : підсумки 10-ї міжнар. конф. «Крим-2003» [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03kinko.htm/>

#### *Книга з глобальної мережі*

Завіновська Г. Т. Економіка праці [Електронний ресурс] : навч. посібник / Г. Т. Завіновська. – К. : КНЕУ, 2000. – 200 с. –Електрон, текст, дані. – Режим доступу :[http://www.lp.edu.ua/tc.terminologi/TK\\_Wisnyk\\_bibliopys.htm/](http://www.lp.edu.ua/tc.terminologi/TK_Wisnyk_bibliopys.htm/). – Дата останнього доступу: 11.11.2011. - Назва з екрану.

#### *Електронна версія друкованого журналу*

Економіка України [Електронний ресурс] : політико-економічний журнал. – 1958. – Київ. – Щомісяця. – Електрон, версія друк. вид. – Режим доступу :[http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/EkUk/index.html](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/EkUk/index.html). – Дата останнього доступу: 11.11.2011. – Назва з екрану.

#### *Номер електронного журналу*

Актуальні питання біології, екології та хімії [Електронний ресурс] : електронне наукове фахове видання. – 2009. – № 3. – Електрон, журн. - Режим доступу :<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Arbeh/index.html>. – Дата останнього доступу: 11.11.2011. – Назва з екрану.

#### *Веб-сайт*

Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт / Верховна Рада України ; Управління комп'ютеризованих систем. – К. : Верховна Рада України, 1994. – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/home/> – Мова укр., рус., англ. –Дата останнього доступу: 11.11.2011. – Назва з екрану.

#### *Стаття з веб-сайту*

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу :<http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. – Дата останнього доступу: 11.11.2011. – Назва з екрану.

Орлов О. О. Проблеми біогеохімічної міграції радіонуклідів у лісових екосистемах України [Електронний ресурс] / О. О. Орлов // Агроєкологічний журнал. – 2011. – № 1. – Режим доступу : [http://ww.nbuu.gov.ua/portal/Chem\\_Biol/Aezh/2011\\_1/Orlov.pdf](http://ww.nbuu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Aezh/2011_1/Orlov.pdf). – Дата останнього доступу: 11.11.2011. – Назва з екрану.

*Примітки:*

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».
2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи.
3. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.
4. Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.
5. У списку опублікованих праць здобувача, який наводять в авторефераті, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

Приклади оформлення книг до видання



Рисунок 3 – Приклад оформлення обкладинки підручника

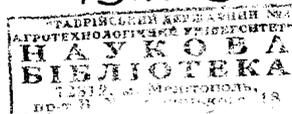
664.8(075)  
Т38

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА  
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

## ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ, КОНСЕРВУВАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ ПЛОДІВ І ОВОЧІВ

Підручник для студентів вищих навчальних закладів

432779



Мелітополь-2017

Рисунок 4 – Приклад оформлення титульної сторінки підручника

УДК 664.8 : 664.85 (073)

ББК 36.91я73

Т38

Автори: К. В. Калайда, Л. Ю. Матенчук, В. М. Найченко, А. Ю. Токар, З. М. Харченко, Н. П. Загорко, М. Є. Сердюк, О. П. Прісс, Л. М. Кюрчева, О. І. Сухаренко, О. І. Аністратенко.

Рекомендовано

Вченими радами Уманського національного університету садівництва та Таврійського державного агротехнологічного університету як підручник для студентів напрямку 181 «Харчові технології» у вищих навчальних закладах II-IV рівнів акредитації

**Т38 Технології зберігання, консервування та переробки плодів і овочів: підручник для студентів вищих навчальних закладів** - Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017. – 291 с.

Рецензенти:

**Кочубей Т. Д.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини;

**Малежик І. Ф.** – доктор технічних наук, професор кафедри процесів і апаратів харчових виробництв, Національний університет харчових технологій;

**Осокіна Н. М.** – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри технології зберігання і переробки зерна, Уманський національний університет садівництва;

**Пушка О. С.** – кандидат технічних наук, доцент кафедри процесів, машин та обладнання АПВ, декан інженерно-технологічного факультету, Уманський національний університет садівництва;

**Плохотнюк Т. В.** – головний технолог ТОВ «Мошурівський консервний завод».

ISBN 978-617-7218-30-1

У підручнику викладені теоретичні основи зберігання, консервування та переробки плодів і овочів, охарактеризовано їхній хімічний склад як сировини для перероблення та об'єктів для тривалого зберігання, сучасні технології зберігання, заморожування, виробництва ферментованої продукції, консервованих тепловим оброблянням у герметично закупореній споживчій тарі продуктів переробки з плодів та овочів, а також технології асептичного консервування, висушування й переробки відходів.

При написанні підручника була використана інформація дорадчої служби «Запорізький інформаційно-консультаційний центр «Агро-Таврія», Таврійського державного агротехнологічного університету та матеріали діяльності «Українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва».

© Уманський національний університет садівництва, 2017

© Таврійський державний агротехнологічний університет, 2017



Український проект бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP) фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, реалізується та співфінансується Менонітською Асоціацією Економічного Розвитку (MEDA). MEDA співпрацює з Ізрайльським агентством міжнародного співробітництва (MASHAV) та міжнародними сервісними компаніями з метою надання технічної підтримки.

Ukraine Horticulture Business Development Project (UHBDP) is funded by Global Affairs Canada (GAC), co-financed and implemented by Mennonite Economic Development Associates (MEDA). MEDA has partnered with Israel's Agency for International Development Cooperation (MASHAV) and international service providers to deliver technical assistance.

Рисунок 5 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша підручника

**К. В. Калайда, Л. Ю. Матенчук, В. М. Найченко,  
А. Ю. Токар, З. М. Харченко, Н. П. Загорко, М. Є. Сердюк,  
О. П. Прісс, Л. М. Кюрчева, О. І. Сухаренко, О. І. Аністратенко.**

## **ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ, КОНСЕРВУВАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ ПЛОДІВ І ОВОЧІВ**

**Підручник для студентів вищих навчальних закладів**

**Редагування та коректура Верескун В. М.  
Комп'ютерне верстання Трало В. В.**

**Підписано до друку 16.03.2017. Формат 60x84 1/16.  
Папір офсетний. Наклад 100 примірників.  
Замовлення № 889  
Видавець і виготовлювач ПП Верескун В.М.**

**Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»  
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10, тел.: (0619) 44-45-11  
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до Державного реєстру видавців, виробників  
і розповсюджувачів видавничої продукції  
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125**

Рисунок 6 – Приклад оформлення надвипускних та випускних даних  
(третьої сторінки обкладинки) підручника

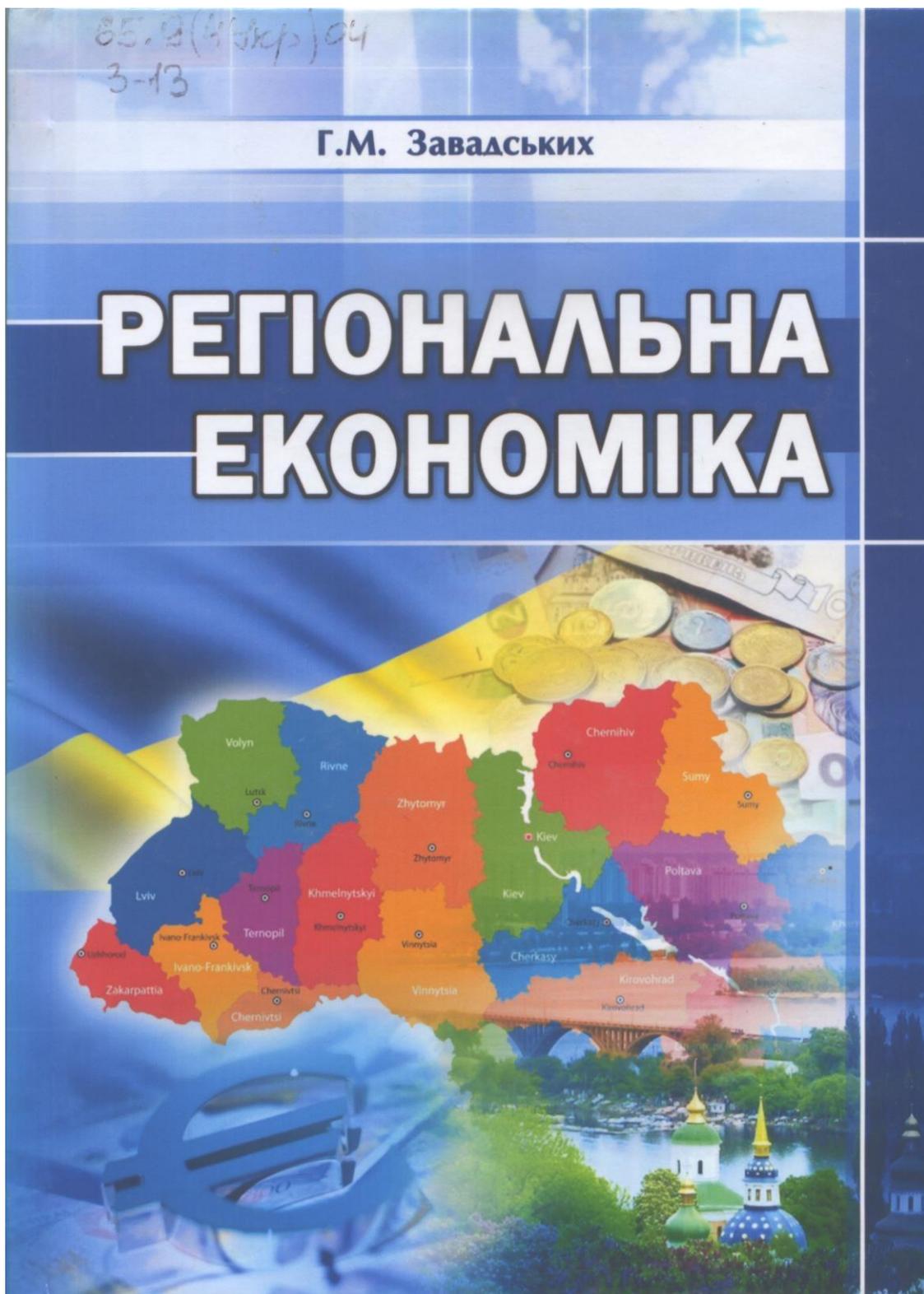


Рисунок 7 – Приклад оформлення обкладинки навчального посібника

65.9(48кр) 21973  
3-12

**Г. М. Завадських**

## **РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

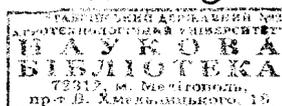
---

---

**Навчальний посібник**

*Рекомендовано  
Міністерством освіти і науки України*

431519



**Херсон  
ОЛДІ-ПЛЮС  
2015**

Рисунок 8 – Приклад оформлення титульної сторінки навчального посібника

УДК 332.1  
ББК 65.04  
З 131

*Копіювання, сканування, запис на електронні носії і тому подібне книжки в цілому або будь-якої її частини заборонено*

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України  
(лист № 1/11-6692 від 06.05.2014 р.)*

**Рецензенти:**

**Гончаров В. М.** – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і управління трудовими ресурсами Луганського національного аграрного університету, заслужений діяч науки і техніки України

**Березівський П. С.** – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту організацій імені Є. Храпливого Львівського національного аграрного університету

**Охріменко І. В.** – д.е.н., професор, декан факультету аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України

**Завадських Г. М.**

**З 131** Регіональна економіка: Навч. посібн. 1 вид. / Г. М. Завадських. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 556 с.

**ISBN 978-966-289-062-4**

Навчальний посібник охоплює 19 тем типової програми дисципліни «Регіональна економіка». У посібнику розглядаються конкурентоспроможність регіонів, сучасний стан та перспективи соціально-економічного розвитку регіонів України. В розрізі тем докладно охарактеризовано галузеву і територіальну структуру народногосподарського комплексу України. Окремий розділ присвячений питанням екології та раціонального природокористування.

Перевагою даного навчального продукту, що безумовно підвищує його ефективність, є наявність питань для перевірки знань, тематики рефератів, тестових завдань за темами, а також списку рекомендованої літератури, які допоможуть студентам краще закріпити навчальний матеріал.

Розраховано на студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів, підприємців, які цікавляться питаннями регіональної економіки та розміщення і розвитку продуктивних сил.

УДК 332.1  
ББК 65.04

**ISBN 978-966-289-062-4**

© Г. М. Завадських, 2015

Рисунок 9 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша навчального посібника

Наукове видання

**Ганна Миколаївна Завадських**

**РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

**Навчальний посібник**

Підп. до друку 18.05.2015 р.

Формат 60x84<sup>1</sup>/16.

Папір офсет. Друк офсет.

Ум. друк. арк. 32.32

Наклад 300 прим.

Видавництво та друк: «ОЛДІ-ПЛЮС»

73033, м. Херсон, а/с 15

e-mail oldi-ks@i.ua

Свід. ХС №2 від 16.08.2000 р.

Рисунок 10 – Приклад оформлення надвипускних та випускних даних  
(третьої сторінки обкладинки) навчального посібника

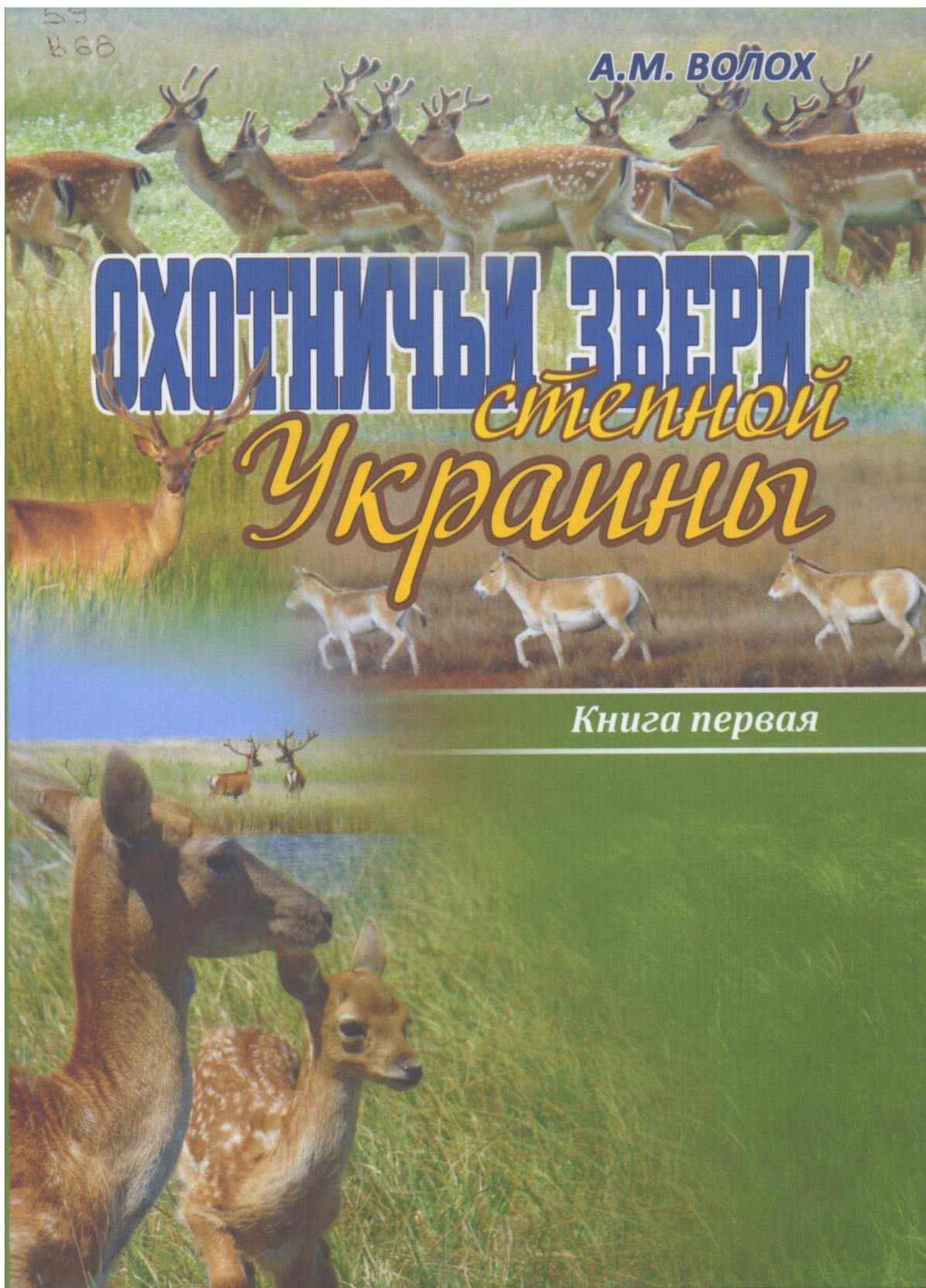


Рисунок 11 – Пример оформления обложки монографии



**Professor Anatoly M. Volokh**

**Doctor of biology sciences**

**Head of Department of the Ecology and Environmental Protection**

**Honorary Member of the Union of hunter and fieshermen of Ukraine**

**Extraordinary Member of the Union of research wildlife and hunting of Germany**

# **MAMMALS HUNTED IN STEPPE UKRAINE**

**Tavria State Agrotechnological University, Melitopol**

Рисунок 12 – Приклад оформлення авантитула монографії

599 + 639.1  
868

**А. М. ВОЛОХ**

# **ОХОТНИЧЬИ ЗВЕРИ СТЕПНОЙ УКРАИНЫ**

---

В 2-х книгах

**Книга первая**

431577



**1**

---

Херсон ФЛП Гринь Д.С. 2014

Рисунок 13 – Приклад оформлення титульної сторінки монографії

УДК 599.742.1: 639.11.16

ББК 233.442.1.767.36

Б 77

**Рецензенты**

**Емельянов И.Г.**, член-корреспондент НАН Украины, доктор биол. наук, профессор (Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины, г. Киев)

**Писанец Е.М.**, доктор биол. наук, профессор (Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины, г. Киев)

**Волох А.М.**

**Б 77** Охотничьи звери Степной Украины: Монография. / А.М. Волох. – Херсон: ФЛП Гринь Д.С., 2014. – 412 с.

**ISBN 978-617-7243-44-0**

Ландшафты степной зоны в Украине претерпели сильную трансформацию в XX ст. и сейчас представляют собой совокупность агроценозов с вкраплением водных, водно-болотных и лесных сообществ. Несмотря на это, в них нашлось место для обитания эвритопных и лесных млекопитающих, а также степных реликтов. В книге рассматриваются: особенности формирования современной фауны охотничьих зверей, динамика их ареалов и численности, приводятся результаты изучения экологической и морфологической адаптации аборигенных и адвентивных видов. Особое внимание уделено управлению ресурсами охотничьих зверей и охране их популяций. Книга предназначена для читателей, интересующихся вопросами охраны и рационального использования ресурсов животного мира.

Библиогр. 788 назв. Табл. 87. Илл. 87.

**Reviewers**

Professor **I.G. Emelyanov**, Corresponding Member of National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Biological Sciences (National Museum of the Natural History, Kiev)

Professor **E.M. Pysanets**, Doctor of Biological Sciences (National Museum of the Natural History, Kiev)

**Volokh A.M.**

**Б 77** Mammals Hunted in Steppe Ukraine: Monograph. / A.M. Volokh. – Kherson: Grinn D.S., 2014. – 412 p.

**ISBN 978-617-7243-44-0**

The landscapes of the steppe zone in Ukraine have suffered from strong transformation in the 20<sup>th</sup> century and currently are represented as a group of agrocoenoses with occasional inclusions of aquatic, wetland and forest communities. Nevertheless, they are able to support eurytropic and forest mammals as well as steppe relicts. The book discusses the development of the modern fauna of hunted mammals, dynamics of their ranges and abundance, and presents the results of studying ecological and morphological adaptations of indigenous and adventive species. A special attention is paid to population management and conservation of the game animals. The book is intended for readers interested in conservation and sustainable use of wildlife resources.

References 788. Tables 87. Illustr. 87.

**ISBN 978-617-7243-44-0**

© Волох А.М., 2014.

© Издательство «Гринь Д.С.». Оформление, 2014.

Рисунок 14 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша монографії

**Научное издание**

**А. М. ВОЛОХ**

# **ОХОТНИЧЬИ ЗВЕРИ СТЕПНОЙ УКРАИНЫ**

---

**В 2-х книгах**

**Книга первая**

Подписано в печать 11.11.2014 г.  
Формат 70х100/16. Бумага Офс.  
Усл. печ. листы 33,48. Тираж 300 экз.

Издание и печать: ФЛП Гринь Д.С.,  
e-mail: dimg@meta.ua  
73033, г. Херсон, а/я № 15  
Свид. сер. ДК № 4094 от 17.06.2011 г.

Рисунок 15 – Пример оформления надвыпускных та выпускных данных  
(третьей странице обложки) учебного пособия

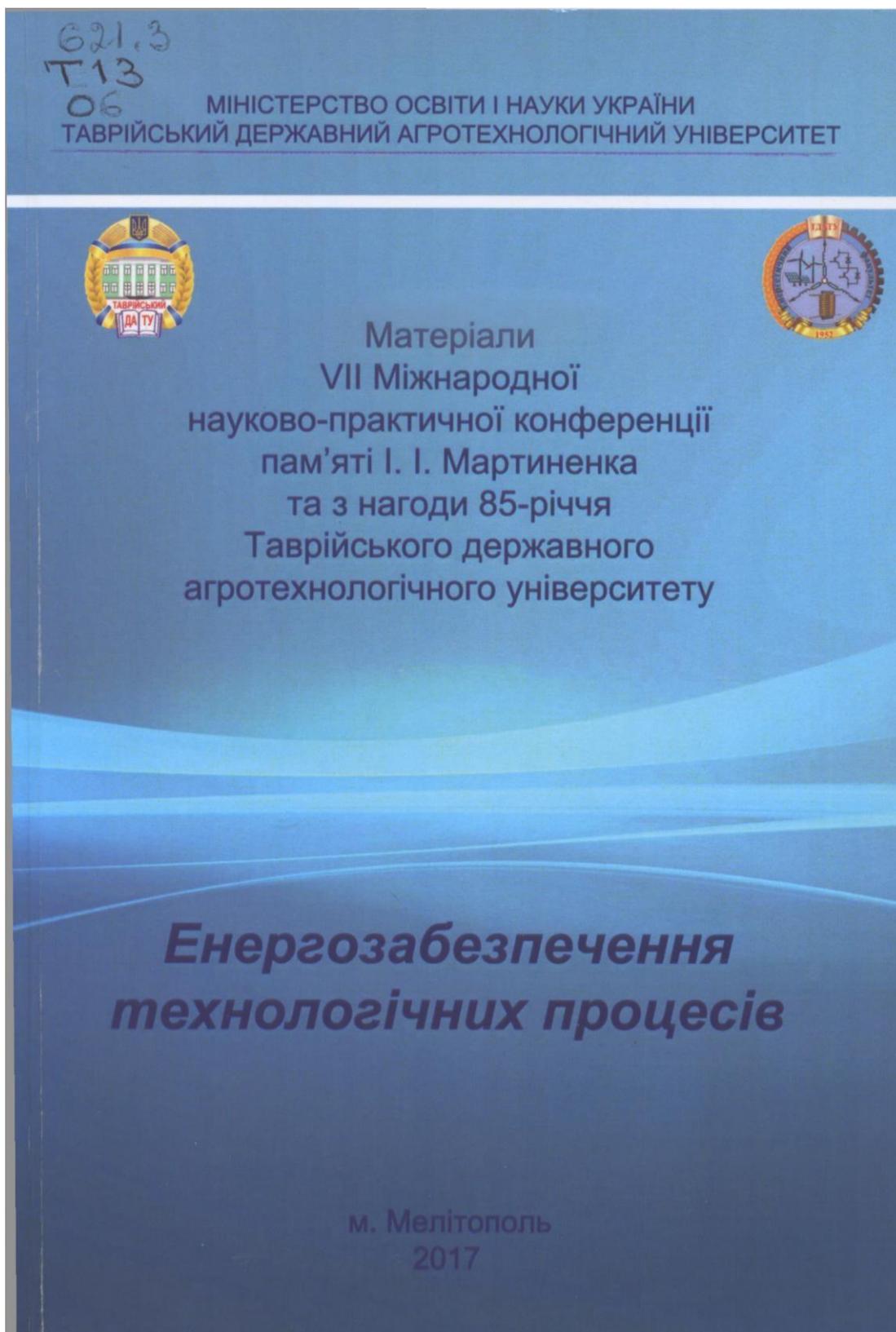
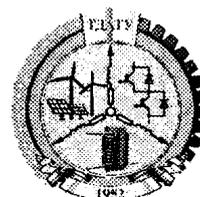


Рисунок 16 – Приклад оформлення обкладинки матеріалів конференції

621.31+06  
Т 13

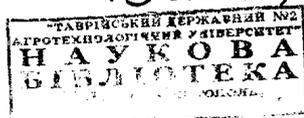
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Матеріали  
VII Міжнародної  
науково-практичної конференції  
пам'яті І. І. Мартиненка  
та з нагоди 85-річчя  
Таврійського державного агротехнологічного університету  
«Енергозабезпечення технологічних процесів»

432834



м. Мелітополь  
8-9 червня 2017 року

Рисунок 17 – Приклад оформлення титульної сторінки матеріалів конференції

УДК 001.2(477):172.16  
ББК 72(4Укр)+63.5(4Укр)  
У45

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕЛ (посвідчення № 78 від 01.02.11).

Редакційна колегія:

В. С. Шибанін – д-р техн. наук, професор;  
Н. Г. Шарата – канд. пед. наук;  
Т.В. Березовська – канд. іст. наук;  
Т. П. Кравченко – канд. пед. наук;  
О. В. Кунашенко – асистент;  
Д. В. Лук'яненко – асистент.

У45 **Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект : матеріали**  
Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 13 грудня 2012  
р. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 227 с.  
ISBN 978-966-8205-67-5

У матеріалах збірника Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект» розглянуто актуальні проблеми функціонування української мови і мов національних меншин та запропоновано шляхи їх вирішення; обґрунтовано феномен української культури в контексті української спільноти; обговорено інноваційні підходи в методиці викладання гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах різних профілів; проаналізовано найважливіші події й діяльність постатей у контексті об'єктивного вивчення історії України.

Для викладачів ВНЗ, науково-педагогічних працівників, аспірантів.

УДК 001.2(477):172.16  
ББК 72(4Укр)+63.5(4Укр)

ISBN 978-966-8205-67-5

© Миколаївський національний  
аграрний університет, 2013

Рисунок 18 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша матеріалів конференції

Наукове видання

**Українознавчий вимір у сучасній науці:  
гуманітарний аспект**

Матеріали Всеукраїнської  
науково-практичної конференції  
м. Миколаїв,  
13 грудня 2012 року

Технічний редактор: О. В. Кунашенко

Комп'ютерна верстка: Д. В. Лукьяненко

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 14,2  
Тираж 100 прим. Зам. № 369

Надруковано у видавничому відділі  
Миколаївського національного аграрного університету  
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької Комуни, 9  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Рисунок 19 – Приклад оформлення надвипускних та випускних даних  
(третьої сторінки обкладинки) матеріалів конференції

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ КУСІВ ЛЕКЦІЙ ТА  
МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК ДО ВИДАННЯ**

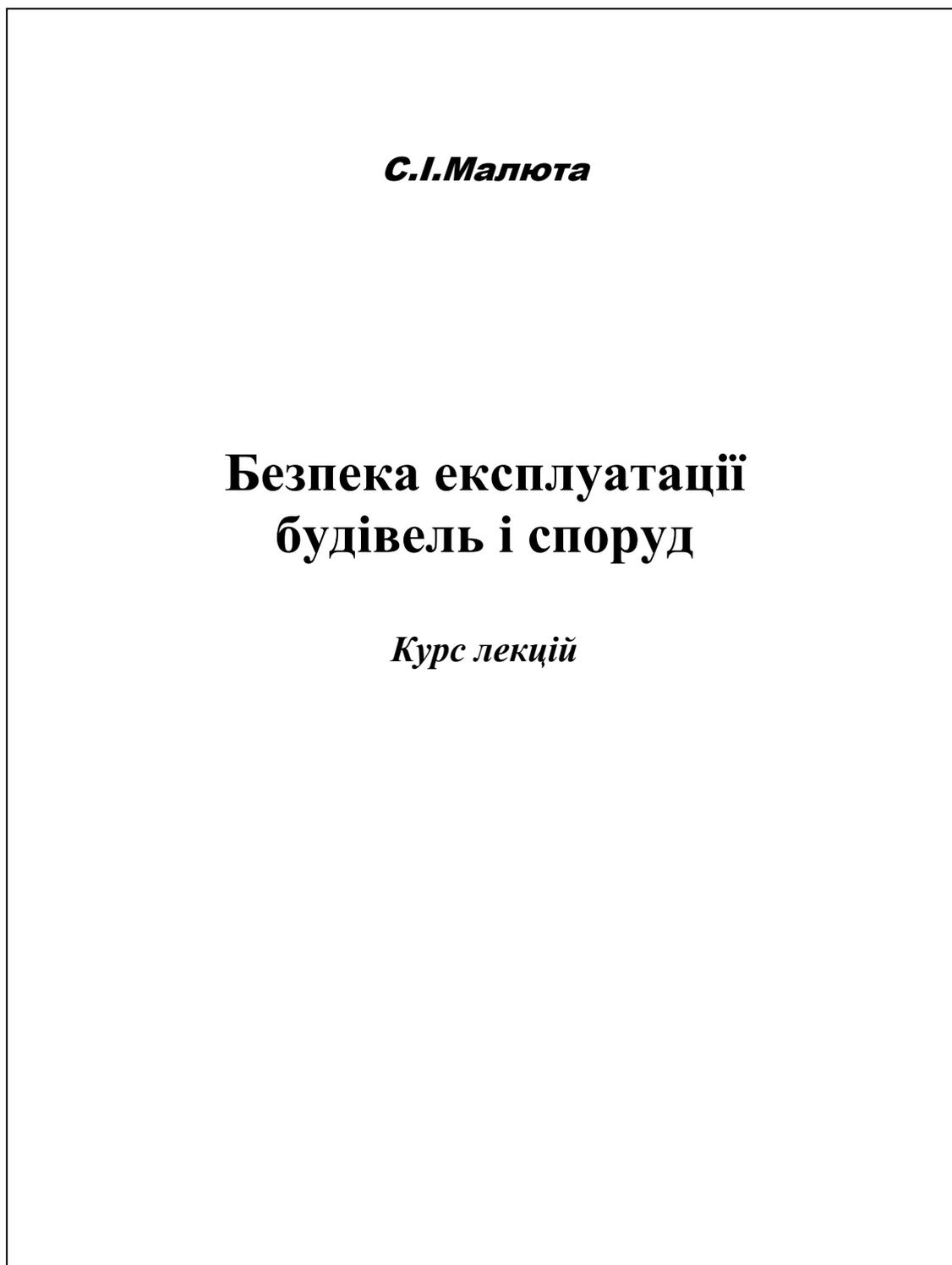


Рисунок 20 – Приклад оформлення обкладинки курсу лекцій

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ

**С.І.Малюта**

**Безпека експлуатації  
будівель і споруд**

*Курс лекцій*

Мелітополь  
2017

Рисунок 21 – Приклад оформлення титульної сторінки курсу лекцій

УДК 69.059.1(075.32)  
Б39

Автор: С.І.Малюта

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Таврійського державного агротехнологічного університету від " \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 2017 р., № \_\_\_\_

Рецензенти:

- О.В.Гранкіна – к.т.н., доцент кафедри Цивільна безпека, Таврійський державний агротехнологічний університет;  
В.В.Петров – к.т.н., доцент кафедри Цивільна безпека, Таврійський державний агротехнологічний університет.

**Малюта С.І.**

Б39 Безпека експлуатації будівель і споруд: курс лекцій / С.І.Малюта. – Мелітополь: ТДАТУ, 2017. – 185 с.

У курсі лекцій викладено зміст дисципліни, розкрито основні конструктивні елементи будівель і споруд, чинники, що суттєво впливають на безпеку їх експлуатації. Наведено основні питання з технічного огляду будівель і споруд, методики контролю зведення, реконструкції та ремонту. Надано практичні рекомендації студентам як майбутнім працівникам експертно – технічних центрів Держпраці.

**УДК 69.059.1(075.32)**

© Таврійський державний  
агротехнологічний університет, 2017

Рисунок 22 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша курсу лекцій

Навчальне видання

**Малюта Сергій Іванович**

# **Безпека експлуатації будівель і споруд**

*Курс лекцій*

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 10,75

Тираж 2 прим. Зам. № 1

Надруковано у науково – методичному центрі  
Таврійського державного агротехнологічного університету  
пр. Б. Хмельницького, 18, м. Мелітополь, Запорізька обл. 72310

Рисунок 23 – Приклад оформлення надвипускних та випускних даних  
(третьої сторінки обкладинки) курсу лекцій



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ  
УКРАЇНИ  
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ  
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**Факультет Агротехнологій та екології  
Кафедра Цивільна безпека**

## **РОЗРОБКА ЗАХОДІВ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БУДІВЛІ**

Методичні вказівки з виконання практичної роботи  
для студентів спеціальності  
263 "Цивільна безпека"

Мелітополь  
2017

Рисунок 24 – Приклад оформлення титульної сторінки методичних вказівок

УДК 69.059.1(075.32)  
М54

Друкується за рішенням науково методичної комісії факультету Агротехнологій та екології Таврійського державного агротехнологічного університету від "\_\_\_" \_\_\_\_\_ 2017 р., протокол №\_\_\_

Автор:

С.І.Малюта – к.т.н., доцент кафедри Цивільна безпека, Таврійський державний агротехнологічний університет.

Рецензент:

О.В.Гранкіна – к.т.н., доцент кафедри Цивільна безпека, Таврійський державний агротехнологічний університет.

© Таврійський державний  
агротехнологічний університет, 2017

Рисунок 25 – Приклад оформлення звороту титульного аркуша  
методичних вказівок

Навчальне видання

Малюта Сергій Іванович

## **РОЗРОБКА ЗАХОДІВ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БУДІВЛІ**

Методичні вказівки з виконання практичної роботи  
для студентів спеціальності  
263 "Цивільна безпека"

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 10,75  
Тираж 2 прим. Зам. № 1

Надруковано у науково – методичному центрі  
Таврійського державного агротехнологічного університету  
пр. Б. Хмельницького, 18, м. Мелітополь, Запорізька обл. 72310

Рисунок 26 – Приклад оформлення надвипускних та випускних даних  
(третьої сторінки обкладинки) методичних вказівок

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



**ПОЛОЖЕННЯ**

**ПРО ВИДАННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

**ПІД ГРИФОМ ВЧЕНОЇ РАДИ**

**ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО**

**УНІВЕРСИТЕТУ**

**Мелітополь**

**2016**

*Положення про видання навчально-методичної літератури під грифом вченої ради Таврійського державного агротехнологічного університету /Ломейко О.П., Малюта С.І. – Мелітополь: ТДАТУ, 2016.*

Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту», «Методичними рекомендаціями щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів» (затвердженими від 01.08.2005 р. за № 1/9-398), наказу Міністерства освіти і науки України від 17.06.2008 №537 «Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтва Міністерства освіти і науки України».

Метою зазначеного Положення є визначення основних засад Порядку надання навчальній літературі грифу вченої ради ТДАТУ.

В Положенні викладено порядок видання навчальних книг з грифом вченої ради ТДАТУ: в Таврійському державному агротехнологічному університеті.

**Авторський колектив:**

Ломейко О.П. – проректор з НПР, к.т.н., доцент

Малюта С.І. – к.т.н., доцент кафедри ОПта БЖ

***Розглянуто і схвалено:***

Методичною радою університету. Протокол №

від “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2016 року

***Розглянуто і затверджено:***

вченою радою університету

Протокол №

від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2016 року

Затверджено та введено в дію наказом ректора університету

Від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2016 року № \_\_\_\_\_

# ПОЛОЖЕННЯ

## про видання навчально-методичної літератури

### під грифом вченої ради

### Таврійського державного агротехнологічного університету

#### 1. Загальні положення

1.1. Підготовка та видання навчально-методичних матеріалів (підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій, методичних вказівок тощо) – далі **навчальних книг** в Таврійському державному агротехнологічному університеті регламентується цим **Положенням** та Методичними рекомендаціями щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів, затвердженими 1 серпня 2005 р. за № 1/9-398 від, наказу Міністерства освіти і науки України від 17.06.2008 № 537 "Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтва Міністерства освіти і науки України", з урахуванням Законів України "Про видавничу справу", "Про освіту" та "Про вищу освіту", Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 зі змінами і доповненнями від 27 травня 2014 р. № 07), якими необхідно керуватися при підготовці підручників і навчальних посібників у вищих навчальних закладах для випуску їх через видавництва України.

1.2. Положення визначає порядок видання навчальних книг з грифом вченої ради ТДАТУ:

- включення рукопису навчальної книги до плану видань університету;
- укладання договорів підряду на створення навчальних книг з грифом Вченої ради ТДАТУ;
- попередньої експертизи;
- подання рукопису на редагування;
- створення оригінал-макету навчальної книги;
- подання документів на розгляд оригінал - макету Методичною радою університету;
- подання на незалежну експертизу;
- тиражування навчальної книги;
- опрацювання документів про винагороду за створення рукопису навчальної книги;
- нарахування винагороди авторам при виконанні умов договору підряду;

- рекламно - інформаційного супроводження навчальної книги;
- розміщення інформації про навчальну книгу на сайті університету;
- розподілу функцій і відповідальності підрозділів, авторів та посадових осіб університету щодо видання навчальних книг.

## **2. Планування видання навчальних книг**

2.1 Згідно з чинними нормативами щодо акредитації спеціальностей (напрямів) підготовки фахівців, кількість видань на рік з грифом вченої ради університету має складати не менш 1 % від кількості ставок викладачів;

2.2 Пропозиції до плану видань наступного року формують і подають до науково-методичного центру (НМЦ) декани факультетів (директор ННІ ЗУП) на основі пропозицій методичних комісій факультетів до 1 жовтня щорічно;

2.3 План видань університету формує НМЦ до 15 жовтня щорічно. Доцільність видання і тираж навчальних книг визначається на основі аналізу їх відповідності чинним вимогам. Зокрема, умовою включення пропозиції до плану видань є стовідсоткова готовність рукопису;

2.4 План видань затверджує ректор університету за поданням проректора з науково-педагогічної роботи.

## **3. Вимоги до навчальних книг**

3.1 Рукопис навчальної книги повинен відповідати вимогам та рекомендаціям до написання навчальної літератури, що викладені у виданнях:

- Вища освіта: Інформаційний вісник /Науково-методичний центр вищої освіти Міністерства освіти і науки України. -Київ, 2001.-№4.
- Левківський К.М., Салов В.О. Навчальна книга: Рекомендації до написання. - Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2002;

3.2 Вимоги до оформлення рукопису навчальної книги визначає НМЦ;

3.3 Обсяг навчальної книги повинен складати не більше

$V = 0,14 K T$ , умов. авт. арк.,

де  $0,14$  - коефіцієнт, що враховує продуктивність засвоєння одного авторського аркуша навчальної інформації студентом за одну годину самостійної роботи з літературою, розв'язання задач, прикладів тощо, умов. авт. арк./год.;

$K$  - коефіцієнт виду видання; для підручника  $K = 1$ , для навчального посібника - визначається часткою навчальної програми дисципліни, яку замінює або доповнює навчальний посібник;

$T$  - час на засвоєння дисципліни згідно з навчальним планом, акад. год.; якщо навчальну книгу планується використовувати при вивченні декількох споріднених дисциплін, то в цьому випадку  $T$  - час на засвоєння дисципліни з найбільшим значенням коефіцієнту  $K$ .

3.4 Тираж видань має складатися з нормативного тиражу і тиражу для реалізації;

3.5 Нормативний тираж навчально-методичних видань повинен включати:

- примірники, кількість яких дорівнює  $1/3$  контингенту студентів, що одночасно вивчають дисципліну (передається у бібліотеку університету або на абонемент кафедри);
- п'ять авторських примірників (надаються авторам безкоштовно);
- два примірники, що подаються до НМЦ для обліку, аналізу, узагальнення і використання.

3.6 Тираж для реалізації можливий при гарантії кафедри стосовно його розповсюдження, в т.ч. за заявками - замовленнями інших навчальних закладів.

#### **4. Попередня експертиза навчальних книг**

Попередня експертиза включає етапи:

4.1 Експертиза кафедри. Результати оформляються витягом з протоколу засідання кафедри.

4.2 Експертиза методичної комісії за спеціальністю чи напряму підготовки. Результати оформляються витягом з протоколу засідання методичної комісії.

4.3 Витяги з протоколів засідань кафедри та методичної комісії повинні відображати:

- наявність навчальної мети підручника або посібника та їх відповідність змісту освіти;
- ступінь відповідності програмі навчальної дисципліни;
- оцінку дидактичних властивостей;

- урахування організаційних форм навчання;
  - переваги стосовно раніше виданих аналогічних навчальних книг;
  - обґрунтування пропозицій щодо тиражу навчальної книги.
- 4.4 Експертиза Науково - методичного центру ТДАТУ. Результати оформляються висновком НМЦ.

До НМЦ подаються матеріали:

- відредагований і підготовлений до видання рукопис навчальної книги;
- висновок фахового редактора кафедри (відповідального за випуск) з оцінкою якості рукопису, його відповідності програмі дисципліни;
- витяг з протоколу розгляду рукопису методичною комісією напряму підготовки.

## **5. Подання рукопису до НМЦ на редагування та створення оригінал - макету**

- 5.1 При позитивних результатах попередньої експерти рукопис подається до НМЦ для редагування і створення оригінал-макету навчальної книги.
- 5.2 Оформлення рукопису має відповідати вимогам НМЦ.
- 5.3 Прийом рукопису навчальної книги на редагування реєструється в НМЦ.
- 5.4 Рукопис із зауваження редактора надаються автору на виправлення.
- 5.5 Після правки автор знов подає рукопис до НМЦ для створення оригінал - макету.

## **6. Подання матеріалів навчальної книги до вченої ради ТДАТУ**

- 6.1 Оригінал-макет навчальної книги погоджується з НМЦ і подається на розгляд вченої ради університету;
- 6.2 Вчена рада на підставі результатів попередньої експертизи та зовнішніх рецензій приймає рішення щодо рекомендації до надання грифу;
- 6.3 Після завершення терміну дії грифу (5 років) навчальна книга має пройти нову експертизу на відповідність чинним вимогам;
- 6.4 Доповнені та перероблені навчальні книги перевидуються не раніше, ніж через 3 роки, і проходять експертизу для отримання нового грифу.

## **7. Порядок тиражування НМЦ навчальних книг**

7.1 Для запобігання скасування грифу переробка тексту оригінал-макету неприпустима.

7.2 Після отримання рішення Вченої ради про надання навчальній книзі грифу оригінал - макет підписується до друку першим проректором (заступником першого проректора) і подається до НМЦ на тиражування;

7.3 Укладається акт прийому - здачі рукопису навчальної книги на тиражування за підписами автора, керівника НМЦ, що є підставою для нарахування винагороди автору (авторам).

## **8. Порядок визначення розміру і виплати винагороди**

### **авторам за написання навчальних книг з грифом університету**

8.1 За написання рукопису навчальної книги співробітникам університету встановлюється винагорода при:

- включенні навчальної книги до плану видань ТДАТУ, що затверджений ректором;
- проходженні всіх етапів експертизи рукопису;
- наданні грифу за клопотанням Вченої ради ТДАТУ;
- поданні до друку в НМЦ у термін, який не перевершує один місяць з моменту отримання рішення про надання грифу.

8.2 Максимальний розмір винагороди для навчальних книг з грифом університету, що видаються вперше, - 150 грн. за умов. авт. арк. навчального посібника і 200 грн. за умов. авт. арк. Підручника. Для доповнених та перероблених навчальних книг розмір винагороди зменшується на 50%. Додаткове тиражування навчальних книг винагороді не підлягає.

8.3 Бухгалтерія університету здійснює виплату винагороди авторам за рахунок коштів спеціального фонду при виконанні умов видання навчальної книги.

8.4 Винагорода розраховується по меншому з двох значень: розрахункового та фактичного обсягів рукопису. Розрахунковий обсяг рукопису визначається за формулою п. 3.

8.5 Розподіл винагороди визначається згідно розподілу обсягу роботи зі

створення навчальної книги за угодою авторів, який вказується в умовах видання навчальної книги.

## **9. Відповідальність посадових осіб, авторів та підрозділів університету**

### **ЩОДО ВИДАВНИЦТВА НАВЧАЛЬНИХ КНИГ**

9.1 Відповідальність щодо виконання плану видань за відповідними спеціальностями несуть декани факультетів (директор ННІ ЗУП). Автори несуть відповідальність за виконання вимог п. 6.1.

9.2 Відповідальність за об'єктивність рецензій на рукописи покладається на голів методичних комісій спеціальностей та напрямів підготовки.

9.3 Відповідальність за якість експертизи супроводжуваних рукопис матеріалів на їх відповідність чинним вимогам несе НМЦ.

9.4 Відповідальність за якість редакційної підготовки і поліграфічне виконання навчальних книг несе НМЦ.

9.5 Відповідальність за розробку анотацій та реклами навчальних книг несуть автори. Відповідальність за рекламно – інформаційне забезпечення плану видань університету в цілому несе НМЦ.

9.6 Відповідальність за створення окремої сторінки на сайті університету з інформацією про видавничу діяльність (назви, анотації, вартість тощо) несе Центр інформаційних технологій університету.

**10. Узагальнена схема заходів  
щодо отримання грифу навчальною книгою**

№	Заходи	Документація, що супроводжує
1	2	3
1	Включення до плану видань ТДАТУ (готовність рукопису -100%)	Подання факультету (надається до 15 листопада щорічно)
2	Експертиза кафедри	Рукопис навчальної книги.
3	Експертиза методичної комісії факультету	Рукопис навчальної книги. Витяг з протоколу засідання кафедри. Зовнішня та внутрішня рецензії.
4	Подання рукопису до НМЦ університету.	Рукопис навчальної книги. Витяг з протоколу засідання кафедри. Зовнішня та внутрішня рецензії. Витяг з протоколу засідання методичної комісії факультету.
5	Подання та розгляд рукопису Вченою радою університету	Рукопис навчальної книги. Витяг з протоколу засідання кафедри. Зовнішня та внутрішня рецензії. Витяг з протоколу засідання методичної комісії факультету.
6	Подання рукопису до видавництва.	Замовлення на тиражування
7	Правка рукопису.	Зауваження редактора
8	Створення оригінал макету	Виправлений рукопис
9	Опрацювання документів щодо виконання умов видання навчальних книг	Організаційна угода авторів щодо написання навчальної книг з нормативної дисципліни  Оригінал і копія рішення Вченої ради про затвердження грифу. Акт прийому-здачі рукопису навчальної книги на тиражування. Відомості про відповідність навчальної книги навчальному плану. Електронна версія навчальної книги (компакт-диск) Розрахунок винагороди
10	Рекламно-інформаційне супроводження навчальної книги.	Пропозиції щодо анотації та реклами навчальної книги.
11	Розміщення інформації про навчальну книгу на сайті наукової бібліотеки.	Назва, анотація, вартість навчальної книги тощо. Подаються авторами до наукової бібліотеки.

12	Передача нормативного тиражу до наукової бібліотеки, авторам та в НМЦ і розміщення її на сайті університету.	Кількість примірників, що дорівнює 1/3 контингенту студентів, які одночасно вивчають дисципліну, але не менше 10, передаються в бібліотеку університету або на абонемент кафедри;  п'ять авторських примірників надаються авторам;  два примірники, що подаються до НМЦ для обліку, аналізу, узагальнення і використання.
----	--	---

*Примітка:* При тиражуванні навчальної книги в інших видавництвах обов'язково виконуються всі означені заходи окрім п.9

Виробничо – практичне видання

**ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ**  
**ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОЇ**  
**ТА НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Методичні рекомендації

*Укладачі:*

**Малюта** Сергій Іванович

**Ломейко** Олександр Петрович

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 4,07

Тираж        прим. Зам. №

Надруковано у науково – методичному центрі  
Таврійського державного агротехнологічного університету  
пр. Б. Хмельницького, 18, м. Мелітополь, Запорізька обл. 72310

# ДОДАТКИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Науково – методичний центр**

***ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ***  
***ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОЇ***  
***ТА НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ***



**м. Мелітополь**

**2017**